

**A Nemzeti Adó- és Vámhivatal
által kiadott
3010/2014. útmutató
a vámigazgatási bírságok kiszabásáról, a korrekciós pótlékról és az azokhoz kapcsolódó
méltányossági eljárások gyakorlatáról**

1. Bevezető

A közösségi vámjog végrehajtásáról szóló 2003. évi CXXVI. törvény (továbbiakban: Vámtörvény) 61/A. §-a 2008. január 1-jétől lehetővé teszi a vámigazgatási bírság jogintézményének alkalmazását. Azon eseteknél, ahol a mulasztás következtében vámhiány keletkezik, a Vámtörvény tételesen megadja a kiszabható vámigazgatási bírság mértékét. Azok a gazdálkodók, akik mulasztásukat – amely nem szándékos és rosszhiszemű magatartásra vezethető vissza – még a vámhatóság intézkedése előtt, a törvényben meghatározott határidőn belül jelzik, és megteszik a szükséges intézkedéseket a korrekció elvégzése érdekében, 2014. január 1-jét követően mentesülnek a vámigazgatási bírság kiszabása alól, ha a részükre megállapított korrekciós pótlék összegét megfizetik.

Azoknál az eseteknél, ahol a mulasztás vagy tevékenység következtében vámhiány nem keletkezik, a Vámtörvény egy keretösszeg megállapítása mellett, a vámhatóságra bízva a vámigazgatási bírság összegének meghatározását, amelynek során a vámhatóságnak mérlegelési kötelezettsége van, döntését az ügy összes körülményeinek figyelembe vételével és a tényállás teljes körű tisztázásával köteles meghozni.

Hangsúlyozni kell ugyanakkor, hogy jelen útmutatónak nem célja a vámigazgatási bírság tekintetében értékhatárokat felállítani, mivel minden ügy egyedi elbírálást igényel, a bírság alkalmazásának és összegének mérlegelése során minden esetben más-más szempontokat kell figyelembe venni!

Lényeges megjegyezni azt is, hogy a vámigazgatási bírság – amellet, hogy a központi költségvetés bevétele – nem a bevételnövelés egyik eszköze, elsődleges célja a vámigazgatási eljárásokban részt vevő ügyféli kör jogkövető magatartásának biztosítása. A vámigazgatási bírság preventív hatását is fontos kiemelni, melynek alkalmazása során a vámhatóság minden esetben törekszik a fokozatosság elvének betartására!

A Vámtörvény 61/A. § (10) bekezdése lehetővé teszi továbbá a vámigazgatási bírság méltányosságból történő elengedését, mérséklését, mellyel összefüggésben előrebecsátandó, hogy a méltánylás lehetőség és nem kötelezettség, továbbá, hogy a méltányosság esetében is minden ügy egyedi elbírálást igényel.

A Vámtörvény 61/B. §-a 2014. január 1-jével bevezette a korrekciós pótlék jogintézményét, mely a korábban alkalmazott vámigazgatási bírságnál méltányosabb módon kezeli azokat az eseteket, amikor is az ügyfél az áru kiadása után, de még a vámhatóság erre irányuló ellenőrzését megelőzően indítványozza a vámáru-nyilatkozat módosítását.

A korrekciós pótlék összege az utólagosan keletkezett fizetési kötelezettség és az árukiadástól a módosítási kérelem benyújtásáig eltelt idő függvényében változó, számítási módja hasonlít az adóigazgatási eljárások esetében megismert önellenőrzési pótlék megállapításához, kiegészítve az Európai Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló 2007/436/EK,

Euratom végrehajtásáról rendelkező 1150/2000/EK, Euratom tanácsi rendelet 11. cikkében részletezett progresszív kamat-megállapítási szabályokkal.

Jelen útmutató a vámhatóság ügyfeleinek tájékoztatását szolgálja. Célja, hogy az ügyfelek megismerjék a vám- és pénzügyőri igazgatóságok, repülőtéri igazgatóságok (a továbbiakban: igazgatóság) által a bírságok és a korrekciós pótlék megállapítása, kiszabása és az azokkal kapcsolatban benyújtott méltányossági kérelmek elbírálása során alkalmazott általános elveket. Ez az útmutató nem minősül jogszabálynak, illetve közjogi szervezetszabályozó eszköznek, ezért alkalmazása az ügyfelekre és a bíróságokra nézve nem kötelező.

2. Irányadó jogszabályok

1. A vámigazgatási bírság, valamint a korrekciós pótlék alkalmazását a Vám törvény teszi lehetővé a vámhatóság számára, míg egyes részletszabályokat – a méltányossági eljárásokat is ide értve – mindkét fizetési kötelezettséghez kapcsolódóan a közösségi vámjog végrehajtásának részletes szabályairól szóló 15/2004. (IV. 5.) PM rendelet (továbbiakban: PM rendelet) határoz meg.
2. A Vám törvény 61/A. § (1) bekezdés értelmében:
„A vámkódexben, valamint az EK végrehajtási rendeletében, illetve e törvényben és e törvény végrehajtásának részletes szabályairól szóló rendeletben meghatározott,
 - a) *gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtási, vám elé állítási, vámáru-nyilatkozat benyújtási kötelezettségek megszegése,*
 - b) *átmeneti megőrzésre, a vámfelügyeletre, a vám eljárásra vonatkozó kötelezettségek megszegése,*
 - c) *más, a vámhatóság által jogszabályi felhatalmazás alapján végzett ellenőrzés feltételeinek biztosítására vonatkozó kötelezettségek megszegése,*
 - d) *vámszabad területtel, vámraktárral és tranzitterülettel összefüggő kötelezettségek megszegése,*
 - e) *a 33/A. § (5) bekezdése szerinti adatszolgáltatási kötelezettség hibás, hiányos, késedelmes teljesítése, illetve teljesítésének elmulasztása, továbbá*
 - f) *ellenőrzés akadályozása**esetén az eljáró vámszerv vámigazgatási bírságot szab ki.”*
3. A Vám törvény 61/B. § (1) bekezdés értelmében:
„Ha a nyilatkozattevő a vámkódex 78. cikk (1) bekezdése alapján, még a vámhatóságnak a vámkódex 78. cikk (2) bekezdése szerinti utólagos ellenőrzéséről szóló értesítés kézhezvétele, illetve az előzetes értesítés mellőzése esetén az ellenőrzés megkezdése előtt kérelmezi a vámáru-nyilatkozat módosítását, korrekciós pótléket fizet, feltéve hogy az utólagos könyvelésbe vétel, illetőleg a nem közösségi adók és díjak utólagos kiszabása nem a vámtartozás megállapításához szükséges adatok eltitkolásával, meghamisításával vagy egyéb rosszhiszemű magatartással függ össze.”

3. A vámigazgatási bírság alkalmazásának egyes esetei

I. A gyűjtő vámáru-nyilatkozat benyújtási, vám elé állítási, vámáru-nyilatkozat benyújtási kötelezettség megszegése (Vámtörvény 61/A. § (1) bekezdés a) pont)

4. A jogszabályi hely rendelkezései szerint a vámhatóság akkor állapít meg vámigazgatási bírságot, ha az ügyfél a fent említett kötelezettségének nem, vagy késedelmesen tesz eleget. Ezekben az esetekben kizárólag akkor van lehetősége a vámhatóságnak a vámigazgatási bírság mérlegeléssel történő megállapítására, amennyiben a tevékenység vagy mulasztás következményeképp nem keletkezik vámhiány.
5. Fentiek mellett a 61/A. § (3) bekezdése alapján a vámáru-nyilatkozat benyújtási kötelezettség megszegése valósul meg akkor is, ha a fizetendő nem közösségi adók és díjak összegének megállapításához a vámáru-nyilatkozaton feltüntetendő adatok tekintetében a vámáru-nyilatkozat hiányos, illetve hibás, ide nem értve azt az esetet, amikor a vámáru-nyilatkozaton a termékimport esetén fizetendő általános forgalmi adó összege – a 61/A. § (2) bekezdésben foglalt okból – hibás, és a hibát a gazdálkodó önellenőrzés keretében korrigálta.
6. Az előző pontban említett eset fordul elő például, ha a nyilatkozattevő vagy képviselője a behozatali vámáru-nyilatkozaton helytelen TARIC kódot tüntet fel, melynek következtében kevesebb vámösszeg kerül előírásra részére, mintha azt tüntette volna fel, ahová az adott árut ténylegesen osztályozni kell. Ilyen helytelen kitöltés valósul meg továbbá például a nem megfelelő preferenciakód, fuvarparitás, áfa-kód, a ténylegesnél alacsonyabb összegű vámérték (vagy áfa-alap) növelő tényezők feltüntetésével is. Ezekben az esetekben – természetesen, ha az utólagosan megállapított fizetési kötelezettség egyben vámhiánynak is minősül – a vámhatóság által megállapított kötelezettség együttes összege szolgál a vámigazgatási bírság alapjául.
7. Amennyiben az érintett vámáru-nyilatkozatot nem ellenőrzés nélkül fogadta el az eljáró vámszerv (tehát okmányvizsgálatot, vagy ezzel összefüggésben áruvizsgálatot tartott), a mérlegelés során kitér arra is, hogy a szankcionálandó hibát vagy hiányosságot a vámhatóság az áru kiadását megelőzően észlelhette-e. Ha megállapítja, hogy a vámeljárással az ügyfél jóhiszeműen járt el, és az elfogadott vámáru-nyilatkozat a rendelkezésre álló okmányok, igazolások vagy egyéb információk alapján az árukiadás előtt módosítható lett volna, ezt a megállapítást a vámszerv a mérlegelésnél figyelembe veszi.
8. Azoknál az eseteknél, ahol a mulasztás/tevékenység következtében vámhiány nem keletkezik, elsősorban az előírt kötelezettségek késedelmes, vagy nem a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő módon történő teljesítése lehet a bírság megállapításának az alapja.
9. Itt lehet megemlíteni például azokat az eseteket, amikor az egyszerűsített eljárásra vonatkozó engedély birtokosa a kiegészítő vámáru-nyilatkozatot késedelmesen nyújtja be a vámhatósághoz, vagy amikor az AES/AIS tekintetében rendszeresen téves adatokkal indítványoz kiviteli vagy behozatali vámeljárást, majd egyazon indokból indítványozza a

vámáru-nyilatkozat érvénytelenítését. Az érintett vámáru-nyilatkozatot az igazgatóság az ügyfél külön, írásos kérelmére érvényteleníti. A rendszeresen téves adatokkal indítványozott vámeljáráások vonatkozásában induló érvénytelenítési eljárások – ide nem sorolva az eseti, valóban megalapozott kérelmeket – a vámhatóság számára jelentős többletmunkát okoznak, mely sokszor visszavezethető a vámáru-nyilatkozatot benyújtó figyelmetlenségére. Az ilyen eseteknél a bírság alkalmazása elsősorban a rendszeresség megállapítása esetén jöhet szóba, de lényeges annak vizsgálata is, hogy a nem valós adatokkal elkészített vámáru-nyilatkozatok benyújtása valóban az ügyfélnek felróható magatartás eredménye-e.

10. Ugyancsak e jogcím alkalmazható azokban az esetekben, amikor egy a Vámtörvény 1. § (3) bekezdés 7. pontja szerinti utólagos ellenőrzés, vagy a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet (továbbiakban: Vámkódex) 78. cikke szerint lefolytatott vámáru-nyilatkozat utólagos ellenőrzése azt állapítja meg, hogy a vámáru-nyilatkozaton feltüntetett valamely adat helytelen, azonban a vámáru-nyilatkozat helyes adatra történő módosítása nem eredményezi utólagos fizetési kötelezettség megállapítását, azaz nem keletkezik vámhiány.

II. Az átmeneti megőrzésre, a vámfelügyeletre, a vámeljáráásra vonatkozó kötelezettség megszegése (Vámtörvény 61/A. § (1) bekezdés b) pont)

11. E jogcím alkalmazandó például akkor, ha az átmeneti megőrzésben lévő árut nem, vagy nem az előírt állapotban mutatják be, továbbá ha az árut a vámfelügyelet alól elvonják, illetve annak vám elé állítását elmulasztják. Ekkor természetesen csak „vámhiányos” vámigazgatási bírság alkalmazásáról lehet szó. Ebben az esetben a hatóságnak mérlegelési lehetősége kizárólag a vámhiány keletkezésének megállapítására terjed ki. De ide értendők azok az esetek is, amikor a Vámkódex 82. cikkére figyelemmel a meghatározott célra történő felhasználására tekintettel, csökkentett vagy nulla vámtétel mellett szabad forgalomba bocsátott árut nem az előírt célra használják fel. Ilyenkor a Vámkódex 204. cikk (1) bekezdés b) pontja értelmében vámtartozás keletkezik, mely – a vámtartozással együtt kiszabott nem közösségi adókkal és díjakkal együtt – vámhiánynak minősül és a kiszabandó vámigazgatási bírság alapjául szolgál.
12. Azoknál az eseteknél, ahol a mulasztás/tevékenység következtében vámhiány nem keletkezik, szintén elsősorban határidő mulasztásokról beszélhetünk. A határidő mulasztásnál ez esetben az általános mérlegelési szempontokat kell figyelembe venni, illetve további szempont lehet még, hogy az ügyfél az átmeneti megőrzés ideje alatt végzett-e bármilyen olyan – a vámjogszabályok által megengedett szokásos kezelési módokon túlmutató – tevékenységet, ami az áru eredeti állapotát megváltoztatta, ezáltal befolyásolva például az áru vámértékének meghatározását.

III. A vámhatóság által jogszabályi felhatalmazás alapján végzett ellenőrzés feltételeinek biztosítására vonatkozó kötelezettség megszegése (Vámtörvény 61/A. § (1) bekezdés c) pont)

13. Itt megemlíthető a Vámtörvény 7. §-a alapján végzett utólagos ellenőrzési tevékenység is, mely vonatkozásában a 7/O. § (2) bekezdése – utalva a Vámkódex 14. cikkében meghatározott kötelezettségre – lehetőséget biztosít a vámigazgatási bírság alkalmazására

mulasztás esetén. Ugyanezen eljárás alkalmazandó a Vámkódex 78. cikk szerint folytatott ellenőrzések esetében, vagy a vámhatósági engedélyekben foglalt kötelezettségek betartásának vizsgálata érdekében indult eljárások vonatkozásában is.

IV. A vámszabad területtel, vámraktárral és tranzitterülettel összefüggő kötelezettség megszegése (Vámtörvény 61/A. § (1) bekezdés d) pont)

14. A jogszabályi hely által megfogalmazott mulasztás/tevékenység egyrészt kapcsolódhat a vámszabad területeket, vámraktárok, tranzitterületeket üzemeltető személyi körhöz, másrészt a magánvámraktárak esetében egyéb gazdasági szereplőkhöz is. A mulasztás/tevékenység okát jelen esetben számos körülmény idézheti elő, melyeket összefoglaló néven úgy is említhetünk, mint az említett tevékenységekkel kapcsolatban kiadott vámhatósági engedélyekben meghatározott kötelezettségek megszegése.
15. Az említett létesítményekkel kapcsolatban a működtetés során jelentős azon kötelezettségek száma, melyeket az ügyfeleknek be kell tartaniuk, ezek lehetnek pl. nyilvántartási, bejelentési, elszámolási kötelezettségek, de kapcsolódhatnak olyan tevékenységekhez is, amelyek konkrétan a létesítmények üzemeltetésével – jellemzően a technikai feltételek biztosításával – kapcsolatosak.
16. Az említett kötelezettségek teljesítésére a vámhatóság általában valamilyen határidőt állapít meg, mely lehet egyrészt az engedély alapján, egy adott tevékenység vonatkozásában előre megállapított határidő. Példaként említhetjük a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról rendelkező 2454/93/EGK rendelet 529. cikk (1) bekezdésében, vagy az 530. cikk (1)-(3) bekezdésében meghatározott kötelezettséget, melynek megszegése indokolhatja a bírság kiszabását.
17. Másrészt beszélhetünk egy konkrét ellenőrzéshez kapcsolódóan előírt határidőről is, mely esetben a vámhatóság pl. egy raktárellenőrzés során feltárt hiányosság megszüntetésére szólítja fel az engedélyest, ahol mindenképpen indokolt a határidő lejártát követően ellenőrzést végezni annak megállapítása érdekében, hogy az ügyfél részére megállapított kötelezettség teljesítése megtörtént-e.
18. Míg az előbbi esetben az ügyfél előtt már ismert a kötelezettség teljesítésére biztosított határidő – ezáltal mulasztás esetén az első esetben alkalmazandó felszólításon és figyelmeztetésen túl már indokolt a bírság megállapítása –, utóbbi esetben az ügyfél részére határidő csak az ellenőrzés eredményeként, a vámhatóság felszólítása alapján kerül meghatározásra, így a vámigazgatási bírság kiszabása is csak a megállapított hiányosság megszüntetésének elmulasztása esetén lehet indokolt.

V. A Vámtörvény 33/A. § (5) bekezdése szerinti adatszolgáltatási kötelezettség hibás, hiányos, késedelmes teljesítése, illetve teljesítésének elmulasztása (egyszerűsített nyilatkozattételi engedélyhez kapcsolódó előírások, kötelezettségek megszegése) (Vámtörvény 61/A. § (1) bekezdés e) pont)

19. Ez a jogszabályi hely kizárólag a több tagállamra érvényes engedélyek esetén alkalmazandó. A Vámtörvény 33/A. § (5) bekezdése értelmében az engedélyes –

amennyiben nem rendelkezik áfa önadózással történő megállapítására vonatkozó engedéllyel – minden naptári hónapot követő 10. napig köteles a szabad forgalomba bocsátás, a vám-visszatérítési rendszerben történő aktív feldolgozás, valamint meghatározott célra történő felhasználásra szóló vámkezelés során megállapításra kerülő nem közösségi adók és díjak megállapításához szükséges adatokat szolgáltatni az adófizetési kötelezettség keletkezésekor az engedélyben megjelölt igazgatóságnál. A bírságra okot adó körülmény ezekben az esetekben magából a jogszabály szövegéből kiolvasható, azaz a három említett vám eljárás alkalmazására vonatkozó egységes engedély esetében, ha az engedélyes nem nyújtja be a Vámtörvény 33/A. § (6) bekezdésében részletezett adattartalmú adónyilatkozatot, vagy azt nem az előírás szerinti módon és/vagy időben nyújtja be, vámigazgatási bírság kiszabására ad okot e cselekményével vagy mulasztásával.

VI. Ellenőrzés akadályozása (Vámtörvény 61/A. § (1) bekezdés f) pont)

20. Az ellenőrzések akadályozása olyan gyűjtőfogalomnak is tekinthető, mely tartalmazza az összes olyan mulasztást és tevékenységet, mely a vámhatóság által végzett eljárásokat hátráltatja vagy éppen gátolja döntésének határidőn belül történő meghozatalában. Ide sorolható például:
- a) a vámhatóság által végzett helyszíni ellenőrzések során az ellenőrzés – vagy egyes konkrét ellenőrzési mozzanatok, cselekmények – meggátolása, egyéb vonatkozásban a közreműködési szándék megtagadása,
 - b) a hiánypótlási felszólításokban előírt okmánybenyújtási kötelezettség nem, vagy hiányos teljesítése,
 - c) az egyes államháztartási számlákhoz kapcsolódóan végzett folyószámla rendezés érdekében történő felszólításban foglaltak nem teljesítése (közreműködés hiánya) stb.

4. A vámigazgatási bírság alkalmazásának feltételei, mértéke, illetve kiszabásának szempontjai

21. A vámigazgatási bírság alkalmazásának alapvető feltétele a 3. részben részletezett jogsértő magatartások (tevékenység vagy mulasztás) egyikének megállapítása.
22. Fontos megemlíteni, hogy a Vámtörvény 61/A. § (4) bekezdése értelmében a vámigazgatási bírság egy eljárásban, ugyanazon kötelezettség ismételt megszegése vagy más kötelezettségszegés esetén ismételten is kiszabható. Ez azért kiemelő, mert ha a vámhatóság egy tevékenységet vagy mulasztást egy adott ügyben vámigazgatási bírsággal szankcionál, és ésszerű határidő kifizetése mellett így felszólítja az ügyfelet e tevékenység megszüntetésére vagy mulasztás pótlására, és az ügyfél e hatósági felszólításban foglaltaknak nem tesz eleget, a vámhatóság ismételten élhet a bírság kiszabásával. Szintén meg kell említeni, hogy a bírság egyazon ügyben ismételt kiszabásának nem feltétele, hogy a feltárt állapot megszüntetésére az igazgatóság felszólítsa az ügyfelet, hiszen a bírság kiszabására okot adó körülmény leírása már szerepel a szankciót közlő határozatban. Ennek ellenére természetesen – bizonyos esetekben – előfordulhat, hogy a vámhatóság írásos úton határidőt ad az az ügyfélnek a jogszerű állapot helyreállítására, és

amennyiben e határidőig az nem történik meg – és az ügyfél elfogadható indokkal nem menti ki magát – az egyértelmű jogalap a bírság ismételt alkalmazására.

23. A vámigazgatási bírság mértékének megállapítása annak függvénye, hogy az okot adó magatartás következményeként keletkezik-e vámhiány. A vámhiány a jogszerűen kiszabható vám és nem közösségi adók és díjak és az annál kisebb értékben tévesen közölt vám és nem közösségi adók és díjak különbözete, továbbá a jogszerűen kiszabható, nem közölt vám és nem közösségi adók és díjak összege, ha az nem abból eredt, hogy a vámhatóság jogszabályt sértett, vagy a rendelkezésre álló adatokat helytelenül értékelte. Amennyiben tehát a vámhatóság hivatalból végzett vizsgálatának eredményeként megállapítja, hogy vámtartozás (és/vagy nem közösségi adó- és díj tartozás) keletkezett, úgy minden olyan esetben, amikor nem érhető tetten a vámhatóság hibája, a vámhiányra vonatkozó rendelkezések szerint kiszámított bírságot kell alkalmazni.
24. A Vámtörvény 1. § (3) bekezdés 14. pontjának, valamint a PM rendelet 72/A. §-ának értelmezésében az alábbi esetekben keletkezik vámhiány.
- Ha a vámáru-nyilatkozatot papíralapon nyújtották be, és a vámhatóság azt ellenőrzés nélkül fogadta el. Ebben az esetben az ellenőrzés nélküli elfogadás tényét a vámáru-nyilatkozaton rögzíteni kell, így az utólag megállapítható.
 - Ha a vámáru-nyilatkozatot elektronikus úton nyújtották be, és a vámadat-feldolgozás okmánybekérés vagy vámvizsgálat mellőzésével került végrehajtásra (hiszen akkor szintén ellenőrzés nélküli elfogadásról beszélhetünk).
 - Ha a vámeljárást során – függetlenül attól, hogy vámáru-nyilatkozatot papíralapon vagy elektronikusan nyújtották be – a vámhatóság okmányvizsgálatot vagy ezt követően vámvizsgálatot végzett, majd utólag, az alapeseti vámeljárást során rendelkezésre nem álló olyan információk birtokába jut, amely utólagos előírást eredményez. Amennyiben azonban már az alapeseti vámeljárást során vélelmezhető lett volna az esetleges eltérés (pl. eltérő vámtarifaszám és/vagy származási ország és/vagy vámérték megállapításának alapjául szolgáló adat stb. a számlán és a vámáru-nyilatkozaton), és az eltérés okát nem vizsgálták kellő mértékben, vagy a vizsgálat az ügyféli indítványt támasztotta alá, már nem beszélhetünk vámhiányról.
25. Ha a vámigazgatási bírság alkalmazását indokoltnak tartja, a vámhatóság megállapítja a vámigazgatási bírság összegét, amely:
- Ha a mulasztás vagy tevékenység következtében vámhiány keletkezik, vámigazgatási bírsággal a vámhiány ötven százalékát kell kiszabni. Ha a vámhiány után számított vámigazgatási bírság összege nem éri el a 10 eurót, a vámhatóság egységesen 3000 forint vámigazgatási bírságot szab ki.
 - Amennyiben a mulasztás vagy tevékenység következtében vámhiány nem keletkezik, a vámigazgatási bírság szervezet esetében egymillió forintig, természetes személy esetében százezer forintig terjedhet. A bírság összegének megállapításánál a vámhatóság mérlegeli az eset összes körülményét, az ügyfél jogellenes magatartásának (tevékenységének vagy mulasztásának) súlyát, gyakoriságát, továbbá azt, hogy az ügyfél, illetve intézkedő képviselője, alkalmazottja, tagja vagy megbízottja az adott helyzetben a tőle elvárható körültekintéssel járt-e el (Vámtörvény 61/A. § (5) bekezdés).
26. A vámigazgatási bírság alkalmazása során figyelembe vehető körülmények:

- a) A vámhiányt eredményező magatartással kapcsolatban megállapított vámigazgatási bírság esetében a vámhatóságnak mérlegelési szempontja nincs, a jogszabály tételesen meghatározza a fizetendő bírság összegét.
- b) A vámhiányt nem eredményező esetekben a vámhatóságnak kötelessége mérlegelni, figyelembe véve az eset ügyfél javára és terhére szóló valamennyi körülményét. Ennek során elsődlegesen a konkrét ügyben kiszabható bírság felső határát kell meghatározni, melyhez azt kell megvizsgálnia, hogy szervezet vagy természetes személy ügyfélről van-e szó.

27. A vámhiányt nem eredményező eseteknél mérlegelésre okot adó körülmények lehetnek különösen az ügyfél javára:

- a) A jogsértő magatartás első alkalommal került megállapításra.
- b) A jogsértő magatartásból, vagy mulasztásból eredő csekély mértékű hátrányos következmény a vonatkozó vámigazgatási eljárásra tekintettel.
Ezen eseteknél előfordulhat, hogy a vámhatóság első alkalommal az ügyfelet határozatban figyelmezteti, de bírságfizetési kötelezettséget nem határoz meg számára. Ezt az eshetőséget a vámhatóság azonban csak azokban az esetekben alkalmazza, amikor a mulasztást nem előzi meg a vámhatóság valamilyen eljárási cselekménye. Így például egy okmánypótlási kötelezettségre, folyószámla rendezéshez kapcsolódó eljárás kezdeményezésére stb. történő felhívást követő határidő mulasztásnál már nem csak figyelmeztetésben részesül az ügyfél, mivel a felhíváskor a vámhatóság közölte vele, hogy a mulasztása vámigazgatási bírság megállapítását eredményezheti.
- c) Az ügyfél mulasztását még a vámhatóság felszólítása előtt pótolja.
Lényeges mérlegelési szempont, mely mindenképpen indokolhatja, hogy a jogkövető magatartásra törekvő ügyfél ez esetben, első alkalommal csak figyelmeztetésben részesüljön, azonban a rendszeresen mulasztó (bár önhibájukat a hatóság felszólítása előtt feltáró) ügyfeleknél a figyelmeztetésnek már nem lehet preventív hatása.
- d) Határidővel kapcsolatos mulasztás esetén a késedelem nagysága.
Ezen mérlegelési szempontnál más megítélés alá esik pl. az árubemutatói vagy okmánybenyújtási kötelezettség megszegésénél az egy napos késés, mint a több napos mulasztás, mivel akkor már lehetősége lett volna az ügyfélnek előre tájékoztatni a hatóságot a várható késedelemről illetve annak okáról (pl. vis maior esetei).

28. A vámhiányt nem eredményező eseteknél mérlegelésre okot adó körülmények lehetnek különösen az ügyfél terhére:

- a) A korábbi időszakban már megállapításra került hasonló – a szankcionálandó tevékenységgel vagy mulasztással azonos vagy közel azonos, a Vám törvény 61/A. § ugyanazon bekezdésébe, illetve az (1) bekezdés esetében ugyanazon pontjába ütköztethető – jogsértés. Az ismételt jogsértések minősítésénél a vámhatóság vizsgálja, hogy egy adott ügyfél részére történt-e már vámigazgatási bírság megállapítása, illetve annak milyen jellegű mulasztás/tevékenység szolgáltatott alapot. Ezekben az esetekben a preventív hatás elérése érdekében a vámhatóság elsődlegesen a fokozatosság elvét alkalmazza.
- b) A mulasztásból/tevékenységből eredő súlyos következmény a vonatkozó vámigazgatási eljárásra tekintettel.
- c) A vámhatóság felszólítására teljesíti kötelezettségét.
- d) A vámjogszabályokban jártas ügyfél szegi meg az előírásokat.

Az eset összes körülményét vizsgálva indokolt mérlegelni a mulasztást elkövető ügyfél státuszát, szakmai tapasztalatát. Az ügyfél szakmai tapasztalatát illetően a vámhatóság vizsgálja, hogy olyan professzionális gazdasági szereplőről van-e szó, akinek tevékenysége alapvetően behozatali és kiviteli műveletekből áll, és hogy rendelkezett-e bizonyos tapasztalattal a szóban forgó áruk kereskedelme terén, nevezetesen, hogy a múltban végzett-e olyan műveleteket, amelyekre a vámterheket helyesen kiszámolták. E szempont tekintetében vizsgálni kell az ügyfél vámigazgatási eljárásokban való részvételének jellegét is, amely lehet

- i. eseti vagy rendszeres,
- ii. fő tevékenységként végzett vagy csak egy konkrét ügghöz kapcsolódó.

29. Az Európai Bizottság által kiadott, a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése b) pontjának, illetve 239. cikkének alkalmazásáról szóló tájékoztató kellő részletességgel kitér arra, hogy egy gazdasági szereplő mikor tekinthető tapasztaltnak és melyek azok az esetek, ahol kimondható a kellő tapasztalat hiánya. Bár e tájékoztató inkább a Vámkódex 220. cikk (2) bekezdésének b) pontjával összefüggésben magyarázza e szempontokat, azonban miután a vámigazgatási bírság kiszabása esetén a Vámtörvény 61/A. § (7) bekezdésében foglaltak alapján a vámhatóságnak mérlegelnie kell az elvárható körülményeket, e két feltétel között erős párhuzam vonható. Az említett bizottsági tájékoztató szerint tapasztalatlan szereplőknek tekinthetők:

- a) a magánszemélyek
- b) a nagyon kicsi vállalkozások (a Bizottság 2003. május 6-i ajánlása (HL L 124.) ezt a szereplő-kategóriát tíz fő alatti munkavállalói számban határozza meg.),
- c) azok a szereplők, akik első alkalommal végeznek behozatali műveleteket,
- d) azok a szereplők, akik miközben már végeztek behozatali műveleteket, első alkalommal használnak új eljárásokat (például a különleges rendeltetés rendszerének első ízben történő használata),
- e) azok a szereplők, akik a múltban több ugyanolyan vagy hasonló műveletet végeztek ugyan, de ezeknél a vámterheket soha nem számolták ki helyesen, mivel a vámhatóságok soha nem jelezték az említett szereplőknek, hogy az általuk elvégzett műveletek nem voltak helyesek.

30. Szintén kitér a bizottsági tájékoztató, hogy mely gazdasági szereplők tekinthetők tapasztaltnak:

- a) a vámkezelési vagy a nemzetközi kereskedelmi szakemberek,
- b) az egyszerűsített vámkezelési (vagy árutovábbítási) eljárások igénybe vételére szóló engedélyek jogosultjai, a gazdasági vám eljárásokra szóló engedélyek jogosultjai és a különleges rendeltetés rendszerének igénybe vételére szóló engedélyek jogosultjai, mivel ezek az engedélyek magukban foglalják, hogy az említett engedélyesek a vámügyek terén már rendelkeznek bizonyos szakmai tapasztalattal,
- c) azok a szereplők, akik a múltban már több ugyanolyan típusú behozatali műveletet végeztek, amelyekben a vámterheket helyesen számították ki.

31. Az idézett bizottsági álláspont alapján kimondható, hogy a tapasztalt szereplőktől különösen elvárható a pontos munkavégzés, az egyes határidők, kötelezettségek betartása. Ezért az általuk elkövetett jogsértések során indokoltabb egy magasabb összegű bírság megállapítása, mint azon ügyféli kör esetében, akik a vám eljárások, vámigazgatási eljárások tekintetében nem rendelkeznek kellő tapasztalattal.

32. Nem hagyható figyelmen kívül továbbá az sem, hogy a gazdálkodó jóhiszeműen vagy rosszhiszeműen járt el, megtett-e minden intézkedést annak érdekében, hogy mulasztását a lehető legrövidebb időn belül pótolja, esetleg tájékoztatta-e a hatóságot előre egy késedelemről, mulasztását próbálta-e valahogyan igazolni stb.
33. Fontos kiemelni, hogy bár 2014. január 1-jétől a vámáru-nyilatkozatok ügyfelek által indítványozott módosításának következményeként a Vám törvény 61/B. §-a értelmében alapvetően nem keletkezik vámhiány, illetőleg ha nincs fizetési kötelezettség, a bírság kiszabása alól ebben az esetben is mentesül a gazdálkodó, mindez csak akkor igaz, ha az utólagos könyvelésbe vétel, illetőleg a nem közösségi adók és díjak utólagos kiszabása nem a vámtartozás megállapításához szükséges adatok eltitkolásával, meghamisításával vagy egyéb rosszhiszemű magatartással függ össze.
34. A 32. pontban foglalt esetekben a rosszhiszeműséget ugyan a vámhatóságnak kell bizonyítania, azonban ha ez megtörténik, a korrekciós pótlék helyett a vámhatóság vámigazgatási bírságot szab ki. Igaz ez abban az esetben is, ha egyébként a Vám törvény 61/B. § (7) bekezdése alapján az ügyfél mentesülne a korrekciós pótlék alól.
35. A vámhatóság mérlegelési jogkörével kapcsolatban meg kell említeni, hogy a vámhiányt nem eredményező, és nem a vámáru-nyilatkozatok ügyfél által kezdeményezett módosításához kapcsolódó mulasztások elbírálása során – az első alkalommal történő figyelmeztetésen túlmenően – hozható olyan döntés is, hogy az ügy összes körülményeit figyelembe véve – a jogsértés csekély súlyára tekintettel – a vámigazgatási bírság kiszabásától eltekintenek. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a mulasztás körülményeinek vizsgálatát nem kell elvégezni, csupán annak eredményeként keletkezhet e megállapítás.
36. Lényeges megjegyezni továbbá, hogy az említett döntés nem egyezik meg a vámigazgatási bírság elengedésének Vám törvény 61/A. § (10) bekezdésében foglaltak szerinti jogintézményével!

5. A vámigazgatási bírság kiszabásával kapcsolatos eljárási szabályok

37. A mérlegelési lehetőséggel bíró vámigazgatási bírság megállapítása során a vámhatóság szem előtt tartja annak preventív célzatát, melynek értelmében az első alkalommal előforduló, kis súlyú szabályszegések esetén nem szükségszerűen szab ki vámigazgatási bírságot, azonban az érintett ügyféllel együttműködve – a szükséges tájékoztatást a részére küldött felszólításban megadva – ilyenkor is törekszik a jogellenes helyzet mielőbbi megszüntetésére. Általánosságban elmondható, hogy a „nem első” mulasztóknál – tehát akik részére a vámhatóság már küldött ugyanazon szabálytalanság okán felszólítást – már csak második, harmadik stb. mulasztásról lehet szó, így ez esetben részükre a vámhatóság felszólítást már nem küld.
38. A vámigazgatási bírság kiszabását megelőzően a vámhatóság az ügyfél részére biztosítani köteles a Vám törvény 2/A. § szerinti meghallgatáshoz való jogot, melynek keretében az

ügyfél az ügy érdemében hozott döntés alapjául szolgáló okokat megismerheti, a vámhatóság által megállapított tényállással összefüggésben nyilatkozatot tehet.

39. A vámigazgatási bírságot a vámhatóság minden esetben külön, alakszerű határozattal közli, mely ellen az ügyfélnek jogorvoslati lehetősége van. Ennek figyelembe vételével a határozat indokolási része mindenre kiterjedő részletességgel tartalmazza a vámigazgatási bírság megállapításának körülményeit. Az indokolás – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) idevágó rendelkezései értelmében, és attól függően, hogy vámhiány után kerül-e kiszabásra vagy sem – többek között tartalmazza:
- a) a bírság alapjául szolgáló, jogsértést eredményező mulasztás/tevékenység körülményeinek részletes leírását, illetve azt, hogy a mulasztással/tevékenységgel mely jogszabályi helyen előírt kötelezettségek sérültek,
 - b) a feltárt mulasztást/tevékenységet az ügyfél első alkalommal követte-e el,
 - c) mulasztását az ügyfél önként tárta-e fel, vagy a vámhatóság felszólítására, esetleg jelezte-e előre a vámhatóság felé a határidő várható mulasztását,
 - d) rosszhiszeműség megállapítható-e,
 - e) az ügyfél az adott ügyben tapasztaltnak vagy tapasztalatlanak minősül-e, illetőleg ezzel összefüggésben a vámhatóság megítélése szerint a „tőle elvárható körülményekkel” járt-e el,
 - f) részére korábban került-e vámigazgatási bírság megállapításra, illetve részesült-e már bírság kiszabással nem járó figyelmeztetésben,
 - g) a bírság megállapításának alapjául szolgáló jogszabályi helyeket (ide értve a megsértett vámjogi norma pontos meghatározását is).
40. Fentiek közül a vámigazgatási bírság mérlegelésének alapjául szolgáló elemeket a vámhatóság elkülönítve szerepelteti határozatában, függően attól, hogy az ügyfél javára vagy terhére szóló körülményként vette figyelembe. Ennek okán a határozat indokolási részéből minden esetben kiderül, hogy milyen jogsértés került szankcionálásra és miért is került a rendelkező részben meghatározott bírságösszeg az ott leírt mértékben megállapításra!
41. A közölt vámigazgatási bírságot a PM rendelet 72/C. § (1) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedésétől számított tíz napon belül kell megfizetni. Ennek értelmében a határozat ellen benyújtott jogorvoslati kérelem a végrehajtás tekintetében halasztó hatállyal bír, azonban a jogerős határozathoz kapcsolódóan késedelmesen teljesített fizetés esetén a Vámtörvény 61/A. § (11a) bekezdése értelmében a Vámtörvény 57. §-a szerinti kamatot kell fizetni.
42. Ha a jogerőssé vált vámigazgatási bírságot az ügyfél a közölt fizetési határidőn belül nem fizeti meg, az a Vámtörvény 56. §-a alapján végrehajtásra kerül. Fontos kiemelni továbbá, hogy amennyiben a vámigazgatási bírság kiszabása közvetlenül kapcsolódik egy olyan vámigazgatási eljáráshoz, amely biztosítékkal fedezett – pl. behozatali irányú helyi egyszerűsített eljárás, a bírság kiszabásának indoka pedig pl. az ezzel az engedéllyel összefüggő kötelezettségek nem teljesítése – akkor a vámigazgatási bírság összege e garancia terhére is érvényesíthető.

43. A vámigazgatási bírságot nem lehet kiszabni azonban, ha a vámhatóság az ügyfél részére korrekciós pótlékfizetési kötelezettséget határozott meg, illetve, ha természetes személy esetében a kötelezettségszegés következtében büntető- vagy szabálysértési eljárás indult.

6. A vámigazgatási bírság mérséklésével, elengedésével kapcsolatos szabályok

44. A Vámtörvény 61/A. § (10) bekezdése ad lehetőséget a kiszabott vámigazgatási bírság mérséklésére vagy elengedésére. A vámigazgatási bírság tekintetében fizetési halasztás vagy részletfizetés engedélyezésére nincs jogszabályi lehetőség. A vámigazgatási bírság mérséklésére, elengedésére a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szervezetéről és egyes szervek kijelöléséről szóló 273/2010. (XII. 9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: NAV Kormányrendelet) 15. § (1) bekezdése, valamint 44. § (1) bekezdése értelmében a magánszemély lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye, mindezek hiányában utolsó ismert belföldi lakóhelye, a jogi személyiség nélküli vállalkozó – ideértve a vállalkozó magánszemélyt is – székhelye, ennek hiányában telephelye, a jogi személy, illetve egyéb szervezet székhelye, ennek hiányában telephelye (a tevékenység gyakorlásának helye), ezek hiányában számviteli nyilvántartásának helye szerinti megyei vám- és pénzügyőri igazgatóság, illetve az 1. és 2. számú Repülőtéri Igazgatóság az illetékes. Ha az illetékesség az előzőekben foglaltak alapján nem állapítható meg, az eljárásra a NAV Kormányrendelet 44. § (2) és (3) bekezdése alapján az Észak-budapesti Vám- és Pénzügyőri Igazgatóság az illetékes. A hivatkozott rendelkezések értelmében a vámigazgatási bírsággal kapcsolatos mérséklésére vagy elengedésére irányuló kérelmeket a székhely/lakóhely/tartózkodási hely/számviteli nyilvántartás helye szerint illetékes alsó fokú vámszervhez, mindezek hiányában pedig az Észak-budapesti Vám- és Pénzügyőri Igazgatósághoz kell benyújtani, még akkor is, ha magát a bírságot nem e vámszerv szabta ki.
45. A hivatkozott rendelkezések szerint a bírság mérsékelhető vagy elengedhető, amennyiben a fizetésre kötelezettel szemben három éven belül vámigazgatási bírság kiszabására nem került sor, és a vámigazgatási bírság megfizetése a fizetésre kötelezett és vele egy háztartásban élő és eltartásra szoruló közeli hozzátartozói megélhetését, illetve a kereskedelmi forgalommal kapcsolatban a szervezet tevékenységének folyamatosságát súlyosan veszélyeztetné.
46. Ezen felül mérsékelhető, elengedhető a bírság, amennyiben a gazdálkodónál a Vámtörvény 1. § (3) bekezdés 7. pontja szerinti utólagos ellenőrzést végeztek, és a vizsgálattal érintett időszakban a fizetésre kötelezett részére kiszabott vámigazgatási bírságok összege nem haladja meg az ugyanebben az időszakban kiszabott vámtartozás összegének három százalékát. A Vámtörvény 1. § (3) bekezdés 7. pontja szerinti utólagos ellenőrzés tekintetében a megbízólevélen (és a vizsgálati jegyzőkönyvben) feltüntetett intervallum határozza meg a vizsgálandó időszakot.
47. A Vámtörvény 61/A. § (10) bekezdés c) pontjában foglalt lehetőség alkalmazása során a vámhatóság természetesen nem vizsgálja, hogy a fizetésre kötelezettel szemben

vámigazgatási bírság került-e kiszabásra három éven belül, illetőleg hogy az érintett bírságösszeg súlyosan veszélyezteti-e a megélhetést, illetőleg a szervezet tevékenységének folyamatosságát.

48. Vámhiánnyal összefüggő vámigazgatási bírság esetén mindkét lehetőség alkalmazásának közös feltétele, hogy méltányosságnak kizárólag akkor van helye, ha a szankcionált magatartás nem szándékosan a vámjogszabályok megszegésére irányult. A Vámtörvény 61/A. § (11) bekezdése ki is mondja, hogy amennyiben a vámhiány a vámtartozás megállapításához szükséges adatok eltitkolásával, meghamisításával vagy egyéb rosszhiszemű magatartással függ össze, nincs helye a bírság mérséklésének, elengedésének.
49. Abban az esetben, ha a tevékenység vagy mulasztás nem eredményez vámhiányt, már maga a bírság összegének megállapítása is a vámhatóság egyedi döntési kompetenciája. A tényállás tisztázása során figyelembe veszi, mérlegeli az eset összes körülményét, az ügyfél jogellenes magatartásának (tevékenységének vagy mulasztásának) súlyát, gyakoriságát, továbbá azt, hogy az ügyfél, illetve intézkedő képviselője, alkalmazottja, tagja vagy megbízottja az adott helyzetben a tőle elvárható körültekintéssel járt-e el (Vámtörvény 61/A. § (7) bekezdés). Ezek azok a jogalkotó által meghatározott szempontok, melyek figyelembevételével a vámhatóság mérlegelési jogkörét – az adott ügy egyedi sajátosságaira tekintettel, a fentiekben részletezett szempontok alapján – gyakorolja, a Ket. 1. § (1) bekezdése szerint.
50. A Ket. 50. § (6) bekezdése szerint a hatóság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást, melyet a Ket. 72. § (1) bekezdés e) pontja alapján a döntését közlő határozatában részletez is.
51. Amikor a tevékenység vagy mulasztás következtében nem keletkezik vámhiány, a Vámtörvény 61/A. § (7) bekezdésében szereplő összeghatárok figyelembe vételével a vámszerv egyedi megítélésén alapul a bírság összegének megállapítása, tehát hogy milyen súlyos szabályszegésnek véli azt a magatartást, amely a bírság kiszabására okot adott.
52. A méltányossági eljárás során mindenképpen szem előtt kell tartani, hogy a Vámtörvény 2. § (5) bekezdése alapján a Vámtörvény mögöttes jogszabálya a Ket., melyet akkor kell alkalmazni, amennyiben a közösségi vagy a nemzeti vámjogszabály valamely kérdésben nem rendelkezik. Figyelembe kell továbbá venni, hogy a Ket. az általános alapelvek megfogalmazásakor a mérlegelési és méltányossági jogkört együtt kezeli (Ket. 1. § (1) bekezdés), így ebből következően az azokra vonatkozó rendelkezéseket együttesen kell vizsgálni.
53. Amennyiben az ügyfél vámigazgatási bírságot kiszabó határozat kapcsán nyújt be méltányossági kérelmet, szabadon választhatja meg, hogy mely feltételnek való megfelelést kívánja, tudja bizonyítani. Természetesen, ha a vámigazgatási bírságot nem a Vámtörvény 1. § (3) bekezdés 7. pontja szerinti utólagos ellenőrzést követően állapították meg, a Vámtörvény 61/A. § (10) bekezdés c) pontjának alkalmazása nem is jöhet szóba.

54. Amennyiben azonban lehetőség van a Vám törvény 61/A. § (10) bekezdés c) pontjának alkalmazására, az elengedésre jogosult vámszerv döntési kompetenciájába tartozik, hogy gyakorolja-e méltányossági jogkörét.
55. A méltányosság tekintetében előre kell bocsátani, hogy egy jogerősen kiszabott vámigazgatási bírság elengedésére vagy mérséklésére irányuló kérelem elbírálása önálló közigazgatási eljárásnak minősül. Ennek során a vámhatóság ugyanúgy köteles a tényállás tisztázására, a Ket-ben foglalt bizonyítási eszközök által. Természetesen a vámigazgatási bírság kiszabásakor megállapított – és nem vitatott – tényállás újbóli bizonyítására a Ket. 50. § (3) bekezdése alapján nincs szükség.
56. Nem mindegy azonban, hogy a vámigazgatási bírságot vámhiány keletkezése okán vagy más, a vámjogszabályokban foglalt kötelezettség(ek) megszegése miatt szabták ki. Méltányossági eljárás során releváns körülmény a szándékosság, rosszhiszeműség hiánya, azonban e szempontokat a vámhiányhoz kapcsolódó vámigazgatási bírság alkalmazása során a vámhatóság nem vizsgálta, mivel vámhiány esetében azok nem bírnak jelentőséggel. Ennek okán a szándékosság, rosszhiszeműség hiánya csak a méltányossági eljárás keretében vizsgálható, azonban ilyenkor kötelező jelleggel. Amennyiben a tevékenység vagy mulasztás következményeként nem keletkezett vámhiány, a szándékosságot vagy rosszhiszeműséget már a mérlegelés alkalmával vizsgálja a vámhatóság.
57. A méltányossági eljárás során a vámhatóság kizárólag – az ügyfél kérelmének keretei között – a Vám törvény 61/A. § (10) bekezdésében és ugyanezen § (11) bekezdésében foglaltakat vizsgálhatja, és ennek megfelelően a bizonyítási eljárása is csak arra irányulhat, hogy fennállnak-e a méltányosság gyakorlásának jogszabályi feltételei. A méltányossági eljárásban a vámigazgatási bírság felülmérlegelésének nincs helye.
58. E bizonyítási eljárás során – amennyiben méltányossági jogcímként a Vám törvény 61/A. § (10) bekezdés a) és b) pontját jelölték meg – megvizsgálja, hogy a kérelmező részére három éven belül vámigazgatási bírság kiszabására került-e sor, és hogy a bírság megfizetése a fizetésre kötelezett és vele egy háztartásban élő és eltartásra szoruló közeli hozzátartozói megélhetését, illetve a kereskedelmi forgalommal kapcsolatban a szervezet tevékenységének folyamatosságát súlyosan veszélyeztetné-e. E vizsgálathoz a kérelmező szervezetnek a PM rendelet 56. § (2) bekezdésében felsorolt okmányokat kell benyújtania, míg a természetes személy a PM rendelet 56. § (3) bekezdésében foglalt nyilatkozattételre kötelezett.
59. A jogalkotó nem végez azonban elhatárolást, hogy az egyes információk értékelésekor a vámigazgatási bírság összege mikor minősül a tevékenység folyamatosságát vagy a megélhetést súlyosan veszélyeztető fizetési kötelezettségnek, ezt az eljáró vámszervnek kell megállapítania minden egyes esetben, és a saját meggyőződésére alapozva kell meghoznia döntését arról, hogy a bírság összegét mérsékli vagy elengedi-e, esetleg a kérelmet elutasítja. Döntését azonban minden esetben indokolnia kell, és határozatában, a Ket. 72. § (1) bekezdés ec) pontja alapján fel kell sorolja a méltányossági jogkör gyakorlásában szerepet játszó szempontokat és tényeket.
60. Amennyiben a méltányossági kérelmet a Vám törvény 61/A. § (10) bekezdés c) pontjára

hivatkozással nyújtják be, a döntésre jogosult szerv megvizsgálja, hogy az ellenőrzéssel érintett időszakban hány esetben és mekkora összegben szabtak ki a gazdálkodó részére vámigazgatási bírságot, illetőleg ez milyen arányban áll az ugyanebben az időszakban kiszabott vámtartozás összegével. Ezzel a vizsgálattal egy objektív számadathoz jut a vámszerv, amely a további méltányossági eljárás alapadatául szolgál.

61. Tekintettel arra, hogy a Vámtörvény 1. § (3) bekezdés 7. pontja szerinti utólagos ellenőrzések jellemzően igen hosszú időtávra kiterjedők, a Vámtörvény 61/A. § (10) bekezdésének c) pontja alapján az utólagos ellenőrzés alkalmazásában méltányolandó körülmény, ha a fizetésre kötelezett vizsgálati időszakban nyilvántartott vámigazgatási bírságainak összege nem haladja meg az ezen időszakban kiszabott vámtartozás összegének három százalékát.
62. Annak kérdésében, hogy a vámszerv a bírság összegét csökkentse vagy elengedje-e, a Vámtörvény 61/A. § (10) bekezdésében foglalt két vagylagos feltétel – a) és b) pontok vagy c) pont – elkülönítve kezelendő. Ezen alapfeltételek bármelyikének teljesülése esetén a vámszerv kompetenciája eldönteni, hogy a méltányosságot gyakorolja-e, és ha igen, miként. Vámhiányhoz kapcsolódó vámigazgatási bírsággal összefüggésben benyújtott méltányossági kérelem elbírálása során a vámhiányt nem eredményező eseteknél mérlegelésre okot adó körülmények vizsgálata alapozhatja meg a döntést. Amennyiben a Vámtörvény 61/A. § (10) bekezdésében foglalt két feltétel egyike sem teljesül, méltányosságnak helye nincs.
63. Ha a bírságra okot adó tevékenység vagy mulasztás nem eredményezett vámhiányt, a vámszervnek már sokkal kisebb mozgástere marad, hiszen a bírság kiszabására irányuló eljárásban már feltárta az összes objektív körülményt. Igaz ez akkor is, ha a vámigazgatási bírságot kiszabó és a fizetési kötelezettség mérséklésére, elengedésére irányuló kérelmet elbíráló vámszerv eltér egymástól, hiszen a mérlegelés valamennyi vámszervnél egységes elvek mentén történik.
64. A méltányossági kérelmek elbírálása során – függetlenül attól, a vámigazgatási bírságot vámhiány után szabták-e ki vagy sem – először azt kell vizsgálni, hogy a kérelmező a Vámtörvény 61/A. § (10) bekezdésben foglalt feltételek bármelyikét (az a) és b) vagy a c) pont) teljesíti-e. Erre azért van szükség, mert a vámhatóság nem köteles elengedni vagy mérsékelni a bírság összegét, kizárólag a méltányosság gyakorlásának lehetősége nyílik meg a jogszabályi feltételek teljesülésével. Speciális korlátozás vonatkozik azokra az esetekre, ahol vámhiány keletkezett, hiszen ebben az esetben a méltányosság csak akkor gyakorolható, ha a vámhiány nem a vámtartozás megállapításához szükséges adatok eltitkolásával, meghamisításával vagy egyéb rosszhiszemű magatartással összefüggésben keletkezett.
65. Természetes személyek részére kiszabott vámigazgatási bírság kapcsán benyújtott méltányossági kérelem elbírálása során figyelemmel kell lenni a Ket. 50. § (3) bekezdésében foglaltakra, azaz, hogy a hatóság által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani. Ennek értelmében azon információk igazolására, melyek a NAV adatbázisaiból, vagy más hatóságok által üzemeltetett és közvetlenül elérhető adatbázisokból (pl. BMAH, TAKARNET) kinyerhetők, az ügyfelet felszólítani nem lehet.

66. Annak vizsgálata során, hogy a kiszabott bírságösszeg megfizetése a fizetésre kötelezett és vele egy háztartásban élő és eltartásra szoruló közeli hozzátartozói megélhetését veszélyezteti-e, a vámhatóság különösen az alábbiakat teszi vizsgálat tárgyává:
- a) az érintett vám- és/vagy jövedéki tevékenységét, forgalmát, engedélyeit (amennyiben van);
 - b) nagy értékű ingatlan és/vagy személygépkocsi van-e az érintett, vagy a vele egy háztartásban élő és eltartásra szoruló közeli hozzátartozói tulajdonában;
 - c) a fizetésre kötelezett jövedelmi helyzetét (pl. a megelőző két év szja bevallásának adatai alapján);
 - d) az érintett tulajdonában áll-e ingatlan, illetőleg ha igen, azt terheli-e jelzálog és milyen mértékben;
 - e) az érintett fennálló, okmányokkal igazolható tartozásainak (pl. bankhitel) összegét, illetőleg a törlesztés módját, a törlesztő részlet összegét (hitelszerződéssel, készpénz átutalási megbízás feladóvevényével vagy bankszámlakivonattal);
 - f) az érintett rendszeresen fennálló fizetési kötelezettségeinek (pl. közüzemi díjak, gyerektartás, stb.) összegét;
 - g) az érintett pénzintézetekkel, vagy más személyekkel, szervezetekkel szemben fennálló, okmányokkal igazolható követeléseinek összegét, a követelés várható teljesítésének időpontját;
 - h) helyszíni környezettanulmány alkalmával az érintett életkörülményeit, a tulajdonában lévő nagyobb értékű műszaki cikkek, műtárgyak, ékszerek stb. mennyiségét, körülbelüli értékét.
67. A megélhetés körülményeinek vizsgálatát követően a jövedelem, a fennálló tartozások és a rendszeres fizetési kötelezettségek összevetésével kell megállapítani, hogy a kiszabott bírságösszeg megfizetése miként befolyásolja az érintett vagyoni helyzetét.
68. Amennyiben a megállapítások szerint az eredeti bírságösszeg megfizetése a fizetésre kötelezett és vele egy háztartásban élő és eltartásra szoruló közeli hozzátartozói megélhetését veszélyeztetné, elsődlegesen a bírság csökkentésének lehetőségét veszi számba a vámhatóság, és csak ennek elvetését követően kerül sor az elengedésre. Erre annak okán van szükség, hogy a bírság jogintézménye a későbbi elkövetés tekintetében visszatartó erővel szolgáljon.
69. Minden ügy egyedi, ezért minden egyes döntést egyedi mérlegelés előz meg, és a mérlegelési szempontok a vámhatóság határozataiban is szerepelnek.

7. Korrekciós pótlék

70. 2014. január 1-jétől kezdődően azokban az esetekben, ha a nyilatkozattevő vagy képviselője az áru kiadását követően, de még a vámhatóság erre irányuló ellenőrzésének megkezdése előtt indítványozza a vámáru-nyilatkozat módosítását, az eljáró vámszerv az utólagosan könyvelésbe vett vámösszegek és/vagy kiszabott nem közösségi adók és díjak után korrekciós pótlékot állapít meg. A korrekciós pótlék összegét a vámhatóság az utólagos fizetési kötelezettséget közlő határozatban állapítja meg.

71. Fontos megjegyezni, hogy az ügyfelek által benyújtott módosítási kérelem önmagában nem alapozza meg a korrekciós pótlék megállapítását, illetőleg nem mentesíti automatikusan a nyilatkozattevőt vagy képviselőjét a vámigazgatási bírság megfizetésének kötelezettsége alól. Minderre csak akkor van lehetőség, ha az alapeseti vámeljárás során a vámtartozás megállapításához szükséges adatokat nem titkolták el, nem hamisították meg, vagy nem tanúsítottak egyéb, bevételkiesést okozó rosszhiszemű magatartást.
72. A korrekciós pótlék alapelveit tekintve az adóigazgatási eljárásokhoz kapcsolódó önellenőrzési pótlékhoz hasonlatos, azt a kérelemre indult eljárások során utólagosan könyvelésbe vett vámösszeg, illetve kiszabott nem közösségi adó és díj együttes összege után állapítja meg az eljáró vámszerv. Fontos kiemelni, hogy amennyiben az adós rendelkezik általános forgalmi adó önadózással történő megfizetésére vonatkozó – az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény 156. §-a szerinti – engedéllyel, a vámhatóság által tájékoztató céllal közölt áfa összege nem számít bele a korrekciós pótlék alapjába.
73. A korrekciós pótlék napi kamatszámítási módszer alkalmazásával, száz forintra kerekítve kerül megállapításra. Az alkalmazandó kamatláb alapesetben – azaz mikor a vámáru-nyilatkozat módosítását az alapeseti vámeljárás vámáru-nyilatkozatának elfogadását követő 90 napon belül indítványozzák – a felszámítás napján érvényes jegybanki alapkamat 365-öd része naponta. Amennyiben az így kiszámított korrekciós pótlék összege nem éri el a 10 eurónak megfelelő forintösszeget, a vámhatóság a pótléket 3000 forintban állapítja meg. A korrekciós pótlék felső határa alapesetben egymillió forint, tehát amennyiben a számított pótlék összege meghaladná ezt a felső összeghatárt, az adósnak akkor is csak maximum egymillió forint pótléket kell megfizetnie.
74. Abban az esetben, ha a nyilatkozattevő vagy képviselője a vámáru-nyilatkozat módosítását annak elfogadását követő 90 napon túl indítványozza, a korrekciós pótlék számításának alapjául szolgáló kamatláb minden egyes megkezdett 30 nappal 0,25 százalékponttal emelkedik, melyet a felszámítás napján érvényes jegybanki alapkamathoz kell hozzáadni. Ennek értelmében, amennyiben az árukiadást követően eltelik a 90 nap, ezt követően minden megkezdett harminc nappal az alkalmazandó kamatláb 0,25 százalékponttal növekszik. Az így megállapított kamatláb alapján a korrekciós pótlék összegét szintén napi kamatszámítási módszerrel kell megállapítani, és amennyiben az nem éri el a 10 eurónak megfelelő forintösszeget, a vámhatóság a pótléket 4000 forintban állapítja meg. E különös szabályhoz kapcsolódóan növekszik a megállapítható pótlékmaximum összege is, amely ebben az esetben kettőmillió forintra emelkedik.
75. Függetlenül attól, hogy a korrekciós pótlék mely szabály alapján kerül megállapításra, a fizetendő összeg még így is jelentősen kedvezőbb, mint a korábban kiszabott vámigazgatási bírság összege. A jogkövető magatartás elősegítése érdekében ki is mondja a Vámtörvény 61/B. § (8) bekezdése, hogy az adós a korrekciós pótlék megfizetésével mentesül a vámigazgatási bírság alól, mert a kérelemre az utólagosan könyvelésbe vett vámösszeg, illetve kiszabott nem közösségi adó és díj összege a Vámtörvény 61/B. § (9) bekezdése értelmében nem minősül vámhiánynak.

76. Nem kell azonban sem korrekciós pótlékot sem pedig vámigazgatási bírságot fizetni, ha az ügyfél által kezdeményezett vámáru-nyilatkozat módosítás eredményeként nem keletkezik az adósnak fizetési kötelezettsége, továbbá, ha a vámáru-nyilatkozat módosítását követően a vámhatóság vámok és/vagy nem közösségi adók és díjak visszafizetéséről dönt.
77. A korrekciós pótlék tekintetében – a vámáru-nyilatkozat módosítására irányuló kérelemben – indítványozható, hogy a vámhatóság tekintsen el annak felszámításától. Amennyiben a nyilatkozattevő vagy képviselője igazolni tudja, hogy a korrekciós pótlék megfizetése az adós tevékenységének folyamatosságát súlyosan veszélyeztetné, az eljáró vámszerv dönthet úgy, hogy annak felszámítását mellőzi, amennyiben a PM rendelet 56. §-ában foglalt okmányokat is csatolják a kérelemhez.
78. Fontos ismérve továbbá a korrekciós pótléknak, hogy amennyiben az áru kiadását követően, de még a vámhatóság erre irányuló ellenőrzésének megkezdése előtt indítványozott vámáru-nyilatkozat módosítás ügyében a vámhatóság kérelemtől eltérő döntést hoz, abban az esetben sem vámigazgatási bírság, hanem korrekciós pótlék kerül kiszabásra. Figyelembe kell azonban venni, hogy a Vámtörvény 61/B. § (1) bekezdése szerint feltétel itt is alkalmazandó, jelesül, hogy a vámáru-nyilatkozat módosítására irányuló ügyféli indítvány nem függhet össze a vámtartozás megállapításához szükséges adatok eltitkolásával, meghamisításával vagy egyéb rosszhiszemű magatartással.
79. Ha a közölt korrekciós pótlékot az ügyfél az erről szóló határozatban megadott fizetési határidőn belül nem fizeti meg, az a Vámtörvény 56. §-a alapján végrehajtásra kerül. A korrekciós pótléknál is fontos kiemelni, hogy amennyiben annak kiszabása közvetlenül kapcsolódik egy olyan vámigazgatási eljáráshoz, amely biztosítékkal fedezett – pl. behozatali irányú helyi egyszerűsített eljárás, a korrekciós pótlék kiszabásának indoka pedig a kiegészítő vámáru-nyilatkozat módosítására irányuló ügyféli kérelem – akkor a pótlék összege e garancia terhére is érvényesíthető.
80. Ha a kiszabott korrekciós pótlékot a fizetésre kötelezett a részére meghatározott határidőn túl fizeti meg, a késedelem okán az eljáró vámszerv a Vámtörvény 57. § szerinti kamatot számít fel.
81. Fontos ismérve továbbá a korrekciós pótléknak, hogy míg a vámigazgatási bírság a társasági adóról és az osztalékadóról 1996. évi LXXXI. törvény 8.§ (1) bekezdés e) pontja értelmezésében növeli az adózás előtti eredményt, a korrekciós pótlék nem, hiszen ez már nem bírságnak, hanem egyfajta önellenőrzéshez kapcsolódó fizetési kötelezettségnek minősül.

8. Záró rendelkezések

82. Jelen útmutató a kiadmányozás napjától visszavonásig érvényes.

83. A jelen útmutató alkalmazásának napján egyidejűleg hatályát veszti a vámigazgatási bírságok kiszabásáról és az azokhoz kapcsolódó méltányossági eljárások gyakorlatáról szóló 3004/2012. számú útmutató.

Budapest, 2014. június 27.

dr. Vida Ildikó
a Nemzeti Adó- és Vámhivatal
elnöke